

Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 30 oktober 2023, nr. 2023-0000645507 houdende vaststelling van het Besluit draagvolgorde onderscheidingen

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Op voordracht van de Kanselier der Nederlandse Orden;

Besluit:

Artikel 1

Indien een persoon de hem toegekende, door de Nederlandse Staat ingestelde of erkende, onderscheidingen draagt, dan worden deze links op de borst ter hoogte van de oksel gedragen in de in artikel 2 aangegeven volgorde, waarbij de hoogste onderscheiding, zijnde de onderscheiding met het laagste rangnummer, het verst van de linkerschouder wordt gedragen.

Artikel 2

De volgorde waarin onderscheidingen worden gedragen, luidt als volgt:

Rang-nummer	Benaming onderscheiding	Graden/klassen/medailles
A. Ridderorden en vergelijkbare onderscheidingen		
1	Militaire Willems-Orde	1.1 Ridder Grootkruis 1.2 Commandeur 1.3 Ridder der 3 ^e klasse 1.4 Ridder der 4 ^e klasse
2	Kruis (Medaille) voor Moed en Trouw	2.1 in zilver 2.2 in brons
3	Eresabel	
4	Verzetskruis	
5	Eerepenning voor Menschlievend Hulpbetoon	in goud
6	Orde van de Nederlandse Leeuw	6.1 Ridder Grootkruis 6.2 Commandeur 6.3 Ridder
7	Orde van Oranje-Nassau	7.1 Ridder Grootkruis 7.2 Grootofficier 7.3 Commandeur 7.4 Officier 7.5 Ridder 7.6 Lid 7.7 Eremedaille, verbonden aan de Orde, in goud 7.8 Eremedaille, verbonden aan de Orde, in zilver 7.9 Eremedaille, verbonden aan de Orde, in brons
B. Huisorden		
8	Huisorde van den Gouden Leeuw van Nassau	8.1 Ridder
9	Huisorde van Oranje	9.1 Grootkruis 9.2 Groot Erekrus 9.3 Erekrus 9.4 Ridderkruis
10	Kruis van Trouw en Verdienste van de Huisorde van Oranje	10.1 in goud 10.2 in zilver
11	Eremedaille voor Voortvarendheid en Vernuft	
12	Eremedaille voor Kunst en Wetenschap	
13	Kroonorde	13.1 Grootkruis 13.2 Groot Erekrus met plaque 13.3 Groot Erekrus 13.4 Erekrus met rozet 13.5 Erekrus 13.6 Eremedaille in goud 13.7 Eremedaille in zilver 13.8 Eremedaille in brons

Rang-nummer	Benaming onderscheiding	Graden/klassen/medailles
C. Overige staatsonderscheidingen		
C1. Onderscheidingen voor dapperheid		
14	Eervolle Vermelding	
15	Bronzen Leeuw	
16	Verzetsster Oost-Azië 1942–1945	
17	Bronzen Kruis	
18	Kruis van Verdienste	
19	Vliegerkruis	
20	Eerepenning voor Menschlievend Hulpbetoon	20.1 in zilver 20.2 in brons
C2. Onderscheidingen voor verdienste		
21	Eerepenning voor Verdiensten jegens Openbare Verzamelingen (Museumpenning)	21.1 in goud 21.2 in zilver 21.3 in brons
22	Onderscheidingsteken ter erkenning van uitstekende daden bij watersnood verricht (Watersnoodmedaille)	22.1 in zilver 22.2 in brons
23	De Ruytermedaille	23.1 in goud 23.2 in zilver 23.3 in brons
24	Medaille van het Nederlandsche Roode Kruis (Regeringsmedaille)	
25	Erkentelijkheidsmedaille	25.1 in zilver 25.2 in brons
26	Ereteken voor Verdienste (Defensie)	26.1 in goud 26.2 in zilver 26.3 in brons
27	Eremedaille voor verdienste politie	in goud
28	Kruis van Verdienste brandweer	28.1 in goud 28.2 in zilver 28.3 in brons
29	Ereteken voor verdienste Nederlandse Douane	29.1 in goud 29.2 in zilver 29.3 in brons
C3. Herinneringsonderscheidingen voor (militaire) operationele inzet		
30	Ereteken voor Belangrijke Krijgsbedrijven (Expeditiëkruis)	
31	Oorlogsherinneringskruis	
32	Verzetsherdenkingskruis	
33	Ereteken voor Orde en Vrede	
34	Nieuw-Guinea Herinneringskruis	
35	Mobilisatie-Oorlogskruis	
36	Kruis voor Recht en Vrijheid	
37	Herinneringsmedaille VN-Vredesoperaties	
38	Herinneringsmedaille Multinationale Vredesoperaties	
39	Herinneringsmedaille Internationale Missies	(voorheen Herinneringsmedaille Vredesoperaties)
40	Herinneringsmedaille voor Humanitaire Hulpverlening bij Rampen	(voorheen Herinneringsmedaille Rampenbrigade)
41	Kosovo-medaille	
42	Onderscheidingsteken voor bijzondere operationele inzet Nederlandse Douane	
C4. Onderscheidingen voor trouwe dienst		
43	Onderscheidingsteken voor Langdurige Dienst als officier (Officerskruis)	
44	Onderscheidingsteken voor Langdurige en Trouwe Dienst (Trouwe Dienst Medaille)	44.1 in goud 44.2 in zilver 44.3 in brons
45	Onderscheidingsteken voor trouwe dienst bij de Militaire (Marine) kustwacht voor vrijwillig dienende militairen beneden de rang van officier	45.1 in goud 45.2 in zilver 45.3 in brons
46	Medaille voor IJver en Trouw	46.1 in goud 46.2 in zilver 46.3 in brons

Rang-nummer	Benaming onderscheiding	Graden/klassen/medailles
47	Onderscheidingsteken voor trouwe en langdurige dienst brandweer	47.1 in goud, met kroon en laurierkrans (rood emaille) 47.2 in goud, met kroon en laurierkrans (blauw emaille) 47.3 in goud, met kroon en laurierkrans (wit emaille) 47.4 in goud, met kroon (wit emaille) 47.5 in goud (wit emaille) 47.6 in zilver, met kroon 47.7 in brons, met kroon 47.8 in brons
48	Onderscheidingsteken voor trouwe en langdurige dienst Nederlandse politie	
49	Medaille voor trouwe en langdurige dienst bij de Dienst Justitiële Inrichtingen	49.1 in antiek goud 49.2 in goud 49.3 in zilver 49.4 in brons
50	Medaille voor trouwe en langdurige dienst bij de Nederlandse Douane	
51	Vrijwilligersmedaille openbare orde en veiligheid	<i>(voorheen Vrijwilligersmedaille)</i>
C5. Overige herinnerings- en vaardigheidsonderscheidingen		
52	Herinneringsmedaille 1926	
53	Herinneringsmedaille Erewacht 1933	
54	Huwelijksmedaille 1937	
55	Inhuldigingsmedaille 1948	
56	Herinneringsmedaille 1962	
57	Huwelijksmedaille 1966	
58	Inhuldigingsmedaille 1980	
59	Medaille Bezoek Nederlandse Antillen 1980	
60	Huwelijksmedaille 2002	
61	Inhuldigingsmedaille 2013	
62	Herinneringsmedaille bezoek in 2013 aan het Caribisch deel van het Koninkrijk	
63	Herinneringsmedaille Buitenlandse Bezoeken	
64	Herdenkingspenning komst Ambonezen naar Nederland (Rietkerk-penning)	
65	Marinemedaille	
66	Landmachtmedaille	
67	Marechaussemedaille	
68	Luchtmachtmedaille	
69	Herinneringsmedaille Vrijwillige Politie 1948–1998	
70	Ereteken Meester-Scherpschutter voor Schepelingen van de Koninklijke Marine	
71	Ereteken Meester-Kanonniër voor Schepelingen van de Koninklijke Marine	
72	Vaardigheidsmedaille KNIL	
73	Schietprijzster KNIL	
D. Erkende (ridderlijke) orden		
74	Soevereine Militaire Hospitaal Orde van Sint Jan van Jeruzalem van Rhodos en van Malta	74.1 Ridder/Dame van eer en Devotie 74.2 Ridder/Dame van Gratie en Devotie 74.3 Ridder/Dame van Magistrale Gratie
75	Johanniter Orde in Nederland	75.1 Erekapittelridder/Erekapitteldame 75.2 Ererechtsridder/Ererechtsdame 75.3 Rechtsridder/Rechtsdame 75.4 Ridder/Dame
76	Ridderlijke Orde van het Heilig Graf van Jeruzalem	76.1 Ridder met de Keten 76.2 Ridder Grootkruis 76.3 Grootofficier 76.4 Commandeur 76.5 Ridder
77	Ridderlijke Duitse Orde, Balije van Utrecht	77.1 Commandeur 77.2 Ridder
E. Door Z.K.H. Prins Bernhard der Nederlanden ingestelde onderscheidingen		
78	Zilveren Anjer	
79	Orde van de Gouden Ark	79.1 Commandeur 79.2 Officier 79.3 Ridder
F. Onderscheidingen van Nederlandse particuliere organisaties		

Rang-nummer	Benaming onderscheiding	Graden/klassen/medailles
F1. Onderscheidingen voor dapperheid		
80	Medaille van het Carnegie Heldenfonds	72.1 in zilver 72.2 in brons
F2. Onderscheidingen voor verdienste		
81	Kruis van Verdienste van het Nederlandse Rode Kruis	
82	Medaille van Verdienste van het Nederlandse Rode Kruis	74.1 in zilver 74.2 in brons
83	Medaille van de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart	75.1 in goud 75.2 in zilver 75.3 in brons
84	Prins Mauritsmedaille	
85	Medaille voor Bijzondere Verdiensten van de Koninklijke Nederlandse Vereniging 'Onze Luchtmacht'	
F3. Onderscheidingen voor bijzondere inzet		
86	Herinneringsmedaille Luchtbescherming 1940–1945	
87	Herinneringskruis 1939–1940 (Nederlandse Rode Kruis)	
88	Herinneringskruis 1940–1945 (Nederlandse Rode Kruis)	
F4. Onderscheidingen voor trouwe dienst		
89	Medaille voor 10 jaar Trouwe Dienst (Nederlandse Rode Kruis)	
F5. Herinnerings- en vaardigheidsonderscheidingen		
90	Kruis van de Koninklijke Nederlandse Bond voor Lichamelijke Opvoeding voor betoonde marsvaardigheid (Vierdaagsekruis)	
91	Nationale Sportmedaille NOC*NSF	(voorheen Vaardigheidsmedaille NSF)
92	Nationale Vijfkampkruis NOC*NSF	
93	Kruis van de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reserve Officieren (TMPT-kruis)	
94	Elfstedenkruis	
G. Onderscheidingen van internationale organisaties		
95	Verenigde Naties (VN)	
96	Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO)	
97	West-Europese Unie (WEU)	
98	Multinational Force & Observers (MFO)	
99	Europese Gemeenschap (EG)	
100	Europese Unie (EU)	
101	Baltic Air Policing-Medal	
H. Buitenlandse staatsonderscheidingen		

In de volgorde van de graden van hoog naar laag. Bij gelijke graad op alfabetische volgorde van de Franse benamingen van land. Bij meerdere onderscheidingen van één land dient de daar gebruikelijke draagvolgorde te worden aangehouden.

Artikel 3

Het Besluit draagvolgorde onderscheidingen, zoals laatstelijk vastgesteld bij besluit van de Kanselier der Nederlandse Orden van 10 oktober 2017 (Stcrt. 2017, 58982), wordt ingetrokken.

Artikel 4

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin hij wordt geplaatst.

Artikel 5

Deze regeling wordt aangehaald als Besluit draagvolgorde onderscheidingen.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
H.M. de Jonge*

TOELICHTING

Het Besluit draagvolgorde onderscheidingen is laatstelijk gewijzigd op 10 oktober 2017 vanwege een herschikking en verduidelijking van het toen geldende besluit alsmede de opname van enkele onderscheidingen. Het huidige besluit omvat wederom de opname van enkele sindsdien ingestelde onderscheidingen. Verder is, ter verduidelijking, de huidige subcategorie 'C3. Herinneringsonderscheiding voor militaire operaties' hernoemd tot 'C3. Onderscheidingen voor (militaire) operationele inzet' zodat in deze subcategorie ook onderscheidingen van andere overheidsorganisaties een plaats kunnen krijgen. Tenslotte is in deze toelichting een paragraaf opgenomen over de centrale ordeningsprincipes waar artikel 2 van dit besluit op is gebaseerd.

Toevoegen van nieuwe of erkende onderscheidingen

In de draagvolgorde zijn de volgende nieuw ingestelde staats-, hof- en particuliere onderscheidingen toegevoegd:

In hoofdcategorie 'B. Huisorden':

- Een vierde ridderlijke graad van de Huisorde van Oranje (rangnummer 9.4), genaamd het 'Ridderkruis'. Deze nieuwe graad wordt ingevoegd na het 'Erekruis' (9.3) met als rangnummer 9.4.

In hoofdcategorie 'C. Overige staatsonderscheidingen', subcategorie 'C2. Onderscheidingen voor verdienste':

- Het in 2021 ingestelde 'Kruis van Verdienste brandweer'. Deze onderscheiding wordt op grond van de aard en het jaar van het instellingsbesluit geplaatst na de 'Eremedaille voor verdienste politie' (rangnummer 28).
- Het in 2022 ingestelde 'Ereteken voor verdienste Douane'. Deze onderscheiding wordt op grond van de aard en het jaar van het instellingsbesluit geplaatst na het 'Kruis van Verdienste brandweer' (rangnummer 29).

In hoofdcategorie 'C. Overige staatsonderscheidingen', subcategorie 'C3. Herinneringsonderscheidingen voor (militaire) operationele inzet':

- Het in 2022 ingestelde 'Onderscheidingsteken voor bijzondere operationele inzet Nederlandse Douane'. Deze onderscheiding wordt op grond van de aard en het jaar van het instellingsbesluit geplaatst na de 'Kosovo-medaille' (rangnummer 42).

In hoofdcategorie 'C. Overige staatsonderscheidingen', subcategorie 'C4. Onderscheidingen voor trouwe dienst':

- De in 1877 ingestelde en inmiddels gereactiveerde 'Medaille voor IJver en Trouw'. Deze onderscheiding wordt op grond van de aard en het jaar van het instellingsbesluit geplaatst na het 'Onderscheidingsteken voor trouwe dienst bij de Militaire (Marine) kustwacht voor vrijwillig dienende militairen beneden de rang van officier' (rangnummer 46).
- Het in 1967 ingestelde en in 2021 geformaliseerde 'Onderscheidingsteken voor trouwe en langdurige dienst brandweer'. Deze onderscheiding wordt op grond van de aard en het jaar van het instellingsbesluit geplaatst na het 'Medaille voor IJver en Trouw' (rangnummer 47).
- De in 2018 ingestelde 'Medaille voor trouwe en langdurige dienst bij de Dienst Justitiële Inrichtingen'. Deze onderscheiding wordt op grond van de aard en het jaar van het instellingsbesluit geplaatst na het 'Onderscheidingsteken voor trouwe en langdurige dienst Nederlandse politie' (rangnummer 49).
- De in 2022 ingestelde 'Medaille voor trouwe en langdurige dienst bij de Nederlandse Douane'. Deze onderscheiding wordt op grond van de aard en het jaar van het instellingsbesluit geplaatst na de 'Medaille voor trouwe en langdurige dienst bij de Dienst Justitiële Inrichtingen' (rangnummer 50) en voor de 'Vrijwilligersmedaille openbare orde en veiligheid'.

In hoofdcategorie 'E. Erkende (ridderlijke) orden':

- De in 2021 door het Kapittel van de Johanniter Orde in Nederland ingestelde nieuwe graad 'Ererechtsridder/Ererechtsdame' in de Johanniter Orde in Nederland. Deze nieuwe graad wordt op verzoek geplaatst tussen de Erekapittelridder/Erekapitteldame en de Rechtsridder/Rechtsdame (rangnummer 75.2).
- De Ridderlijke Orde van het Heilig Graf van Jeruzalem en de daaronder vallende ridderlijke graden (rangnummer 76).

In hoofdcategorie F.

- In de subcategorie F5. Herinnerings- en vaardigheidsonderscheidingen: De Nationale Sportmedaille NOC*NSF en de Nationale Vijfkampkruis NOC*NSF zijn overgenomen door het Ministerie van Defensie. De huidige positie blijft gehandhaafd, omdat een wijziging van

de positie van beide onderscheidingen naar verwachting een disproportionele inbreuk zou maken op de huidige draagwijze en geen recht zou doen aan de historische ontwikkeling van beide onderscheidingen.

Toelichting op de ordeningsprincipes van de categorieën

De draagvolgde van de Nederlandse ridderorden en onderscheidingen is gebaseerd op vier hoofd-ordeningsprincipes:

1. De categorieën A, B, C1 en F1 zijn gebaseerd op de extrinsieke waardering van de in deze categorieën ingedeelde onderscheidingen.
2. De categorieën C2–5 zijn geordend op grond van de datum waarop de onderscheiding is ingesteld.
3. De categorie D is geordend op basis van het jaar van oprichting van de ridderorde. In het geval van een afsplitsing geldt onverkort het oprichtingsjaar van de moederorde.
4. De categorieën E en F2–5 zijn geordend op grond van de datum waarop de onderscheiding (en dus niet de organisatie) bij wet of Koninklijk besluit van staatswege is erkend en derhalve ook gedragen mag worden op overheidsuniformen. Voor categorie F geldt dat hier tevens onderscheidingen zijn ingedeeld die initieel zijn ingesteld door een particuliere organisatie, maar thans in beheer zijn bij een overheidsorganisatie.

In aanvulling hierop kent subcategorie C3. een gefaseerd ordeningsprincipe: hier prevaleren de nationale onderscheidingen voor inzet onder gevechts- en oorlogsomstandigheden op datum van instelling. Daarna volgen de nationale onderscheidingen voor inzet onder rampen- of crisissomstandigheden op datum van instelling. Ten slotte volgen de branche specifieke onderscheidingen voor buitengewone operationele inzet buiten de krijgsmacht. Gelet op het karakter van deze inzet prevaleren dergelijke onderscheidingen boven onderscheidingen voor langdurige trouwe dienst die ook kunnen worden verkregen zonder operationele inzet.

Er is om praktische redenen gekozen om in de subcategorie 'C5 Herinnerings- en vaardigheidsonderscheidingen' de herinneringsonderscheidingen te laten prevaleren boven de vaardigheidsonderscheidingen binnen deze categorie teneinde de volgorde in de voorgaande besluiten zoveel als mogelijk in stand te houden. Om deze reden is tevens besloten om de onderscheidingen met de rangnummers 44, 51, 64 en 65–69 op de huidige positie te handhaven.

Ten aanzien van categorie G is ervoor gekozen om te ordenen op basis van de oprichtingsdatum van de organisaties of, in het geval van (tijdelijke) multinationale verbanden, naar de instellingsdatum van de afzonderlijke onderscheiding. Bij meerdere onderscheidingen van dezelfde organisatie geldt de binnen de organisatie geldende volgorde. Indien deze niet formeel is vastgelegd dienen onderscheidingen te worden gerangschikt, eerst op basis van aard (onderscheiding voor verdiensten of herinneringsmedaille) en daarbinnen op basis van de instellingsdatum van de onderscheidingen. Om verwarring te voorkomen zijn onderscheidingen van afzonderlijke militaire missies en bijzondere inzetten onder auspiciën van internationale organisaties niet afzonderlijk vermeld.

Voor categorie H geldt dat onderscheidingen moeten worden gedragen naar de aard van de onderscheiding, d.w.z. eerst de ridderorden gerangschikt aan de hand van de graad en daarna de overige onderscheidingen. Indien een persoon gerechtigd is tot het dragen van twee onderscheidingen van gelijke graad van verschillende landen, dan worden deze gerangschikt op de alfabetische volgorde van de Franstalige benamingen van de landen. Indien de gedecoreerde gerechtigd is tot het dragen van twee onderscheidingen van hetzelfde land, dient hij deze naast elkaar te dragen, ook indien de daaropvolgende onderscheiding van een ander land hoger is in gradatie. Samenvattend, de draagvolgorde van buitenlandse onderscheidingen wordt eerst bepaald aan de hand van de graad en bij gelijke graad per land op Franse alfabetische volgorde. Heeft een gedecoreerde meerdere onderscheidingen van hetzelfde land, dan moeten deze aansluitend worden gedragen, ongeacht de hoogte van de graad van andere landen. Dit laatste voorkomt dat een onnodig complexe methode moet worden ontwikkeld voor de positionering van buitenlandse staatsonderscheidingen.

Verkorte draagvolgorde

Er is om praktische redenen voor gekozen om geen officiële verkorte draagvolgorde vast te leggen. Op basis van dit besluit kan er in de brochure Draagwijzer (Kanselarij) en het Handboek Onderscheidingen (Defensie) een, nader in te vullen, verkorte volgorde worden opgenomen.

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
H.M. de Jonge*